

รายงานผลการถอดบทเรียน เกษตรกรต้นแบบ

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๕ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายธนาวัฒน์ จันพอง

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๓๐๓ หมู่ที่ ๙ ตำบลศรีดอนมูล อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
โทรศัพท์ ๐๘๑ ๐๓๑ ๔๐๗๖ Facebook ธนาวัฒน์ จันพอง Line ๐๘๑ ๐๓๑ ๔๐๗๖
เกิด พ.ศ. ๒๕๑๐ ปัจจุบันอายุ ๕๘ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ปวส.

สถาบันการศึกษา .....

คณะ/สาขาวิชา ช่างยนต์

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ รับจ้างภาคการเกษตร

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๓๘๕,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าว

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๒ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๒.๑ แปลงสาธิตการปลูกข้าวแบบลดต้นทุน

๒.๒ แปลงสาธิตการปลูกข้าวปุ๋ยฟิล์มพลาสติก PLA

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๔ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานการเรียนรู้ 1 : การผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์ชีวภาพเพื่อลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมีและปรับปรุงสภาพปรับปรุงบำรุงดิน

ฐานการเรียนรู้ 2 : การทำน้ำหมักชีวภาพขี้ไก่แมลงและปุ๋ยน้ำชีวภาพเพื่อลดต้นทุนการใช้สารเคมี และพัฒนาคุณภาพข้าวตามระบบGAP

ฐานการเรียนรู้ 3 : การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มาและเชื้อราบีวเวอร์เรียในการป้องกันและกำจัดโรคและแมลงศัตรูข้าว เพื่อลดการใช้สารเคมี ลดต้นทุน ปลอดภัยต่อเกษตรกรและสิ่งแวดล้อม

ฐานการเรียนรู้ 4 : การเก็บตัวอย่างดิน และการตรวจวิเคราะห์ดินอย่างง่ายเพื่อลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมี เกษตรกรสามารถผสมปุ๋ยใช้เองตามค่าการวิเคราะห์ดิน ใช้ให้ถูกปริมาณ ถูกอัตรา ถูกเวลา ถูกวิธี

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๑.๑. การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต
- ๔.๑.๒. การแปรรูป/การเพิ่มมูลค่าผลผลิต
- ๔.๑.๓. การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช
- ๔.๑.๔. การพัฒนาคุณภาพผลผลิต

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๒.๑. เศรษฐกิจพอเพียง
- ๔.๒.๒. เกษตรทฤษฎีใหม่
- ๔.๒.๓. เกษตรผสมผสาน
- ๔.๒.๔. การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๓.๑. เทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่(การปลูกข้าวปทุมฟิล์มเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต)
- ๔.๓.๒. การสร้างรายได้จากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร : การปลูกข้าวปทุมฟิล์มเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต

วัตถุประสงค์ : ๑. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกข้าวปทุมฟิล์มให้เกษตรกรสามารถประยุกต์ใช้ในพื้นที่จริง

๒. ลดต้นทุนการใช้แรงงาน ปุ๋ย และสารกำจัดวัชพืช

๓. เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการน้ำและการงอกของต้นข้าว

๔. ส่งเสริมการใช้วิธีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

เนื้อหา :

๑. หลักการและเหตุผลของการปลูกข้าวปทุมฟิล์ม

๒. การเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับระบบปทุมฟิล์ม

๓. การเตรียมแปลงและติดตั้งฟิล์มพลาสติก

๔. เทคนิคการปลูกและการวางระบบน้ำ

๕. การจัดการปุ๋ยและป้องกันศัตรูพืชในระบบปทุมฟิล์ม

๖. การเก็บเกี่ยวและวิเคราะห์ผลผลิต

๗. การเปรียบเทียบต้นทุน-ผลตอบแทนระหว่างปลูกปทุมฟิล์มและปลูกแบบทั่วไป

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ : ๑. การบรรยาย พร้อมสื่อภาพ/วิดีโออธิบายขั้นตอน

๒. การสาธิตในแปลงจริง ตั้งแต่การเตรียมดิน การปูฟิล์ม การปลูก และการจัดการ

๓. การฝึกปฏิบัติ ให้เกษตรกรทดลองปูฟิล์มและปลูกข้าวด้วยตนเอง

๔. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างเกษตรกรต้นแบบและผู้เข้าร่วม

๕. การติดตามผล หลังการเรียนรู้ โดยให้เกษตรกรนำเทคนิคไปใช้และรายงานผล

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

การรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานในพื้นที่ (สำนักงานเกษตรอำเภอ ศพก. กลุ่มเกษตรกร) เพื่อสะท้อนความต้องการและข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาและการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตร

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

๖.๑. ขั้นตอนการจัดทำแผนฯ

๖.๑.๑ เตรียมข้อมูลพื้นฐานของ ศพก.

- เก็บข้อมูลพื้นที่การเกษตร ผลผลิต ปัญหา และความต้องการของเกษตรกร
- วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis)

๖.๑.๒ ประชุมหารือภายใน ศพก.

- ประธาน ศพก. และคณะกรรมการ ร่วมวางแผนคิดโครงการและกิจกรรม
- จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและกิจกรรมที่จะดำเนินการ

๖.๑.๓ ประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านเวทีประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการเครือข่าย ศพก.

และแปลงใหญ่ระดับอำเภอ

- สำนักงานเกษตรอำเภอ
- หน่วยงานภาคี ด้านวิชาการ เทคโนโลยี และการตลาด
- ภาคเอกชนหรือสถาบันการเงิน

๖.๑.๔ ร่างแผนปฏิบัติการราย ศพก.

- ระบุเป้าหมาย ตัวชี้วัด กิจกรรม ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ และงบประมาณ
- ตรวจสอบความสอดคล้องกับนโยบายจังหวัดและกระทรวงเกษตรฯ

๖.๑.๕ นำแผนเข้าสู่การพิจารณาอนุมัติ

- เสนอให้คณะกรรมการขับเคลื่อนงาน ศพก. ระดับอำเภอพิจารณา
- ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ ก่อนนำไปใช้

๖.๒. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ

- ประธานและคณะกรรมการ ศพก.
- เกษตรกรผู้นำ/สมาชิกกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่
- เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (เกษตรตำบล, เกษตรอำเภอ)
- หน่วยงานวิชาการ (เช่น กรมวิชาการเกษตร, กรมพัฒนาที่ดิน, มหาวิทยาลัย)
- หน่วยงานสนับสนุน (อบต., อบจ., พาณิชย์จังหวัด, ธกส.)
- ภาคเอกชน/ผู้ประกอบการ ที่เชื่อมโยงด้านการตลาดและแปรรูป (สหกรณ์, ผู้ประกอบการ)

แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอ..เชียงใหม่.. จังหวัด...เชียงราย... ประจำปีงบประมาณ 2568

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ ...นายธนาณวัฒน์ จันฟอง..   สินค้าหลัก ....ข้าว.....

จุดเด่น ....การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการแปรรูปข้าว.....

[illegible]

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร้งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

แรงบันดาลใจหลักเกิดจากการมองเห็นข้อจำกัดของการทำเกษตรแบบเดิม เช่น ต้นทุนสูง แต่ผลผลิตไม่เพิ่มขึ้น ทำให้กำไรลดลงทุกปี ปัญหาสภาพอากาศแปรปรวน ส่งผลต่อผลผลิตอย่างมาก แรงงานภาคเกษตรลดลง จึงต้องหาวิธีที่ใช้แรงงานน้อยลง ความต้องการของตลาดเริ่มเปลี่ยนไป เน้น คุณภาพ มาตรฐาน และความปลอดภัยของอาหาร เมื่อได้เห็นตัวอย่างความสำเร็จของเกษตรกรต้นแบบ และมีโอกาสเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทำให้ตระหนักว่า

“ถ้าเราไม่ปรับตัว เราจะไม่สามารถแข่งขันได้ และอาจสูญเสียโอกาสในการทำการเกษตรอย่างยั่งยืน”

จึงเป็นที่มาของการตัดสินใจนำหลักวิชาการและเทคโนโลยี เช่น การปลูกข้าวปุ๋ยฟิล์ม, การวิเคราะห์ดินและน้ำ, และ การใช้แอปพลิเคชันเกษตร มาใช้ในการผลิต เพื่อเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และสร้างคุณภาพที่ตลาดต้องการ

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมมาใช้

ปัญหาหลักของการทำการเกษตรในปัจจุบัน คือ

๑ ต้นทุนการผลิตสูง

- ราคาปุ๋ย สารเคมี และค่าแรงงานเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง
- วิธีการผลิตแบบเดิมใช้น้ำและปัจจัยการผลิตมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น

๒ ผลผลิตและคุณภาพไม่สม่ำเสมอ การปลูกแบบเดิมอาศัยประสบการณ์มากกว่าข้อมูลวิชาการ ส่งผลให้คุณภาพไม่ตรงตามความต้องการของตลาดหรือมาตรฐาน GAP

๓ สภาพภูมิอากาศแปรปรวน ภัยแล้ง น้ำท่วม และโรคพืช-แมลงระบาดเกิดบ่อยขึ้น ต้องหาวิธีรับมือ และปรับระบบการผลิตให้ทนต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป

๔ ข้อจำกัดด้านแรงงาน แรงงานภาคเกษตรลดลง โดยเฉพาะวัยแรงงาน จำเป็นต้องใช้เครื่องจักรกลหรือระบบอัตโนมัติเพื่อทดแทน

๕ การแข่งขันทางการตลาดสูง เกษตรกรต้องแข่งขันทั้งด้านราคา คุณภาพ และความรวดเร็วในการส่งมอบ ตลาดต้องการข้อมูลย้อนกลับ (Traceability) และมาตรฐานการผลิตที่ตรวจสอบได้

๖ แรงผลักดันจากนโยบายและหน่วยงานสนับสนุน ภาครัฐส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี เช่น โดรนพ่นปุ๋ย/ยา ระบบน้ำอัจฉริยะ มีการสนับสนุนงบประมาณและการฝึกอบรม ทำให้เกษตรกรมีโอกาสเข้าถึงเทคโนโลยีง่ายขึ้น

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

๑. การลดปัญหาเรื่องดิน

- การวิเคราะห์ดินก่อนปลูก เพื่อทราบค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) และปริมาณธาตุอาหาร
- การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน (Fertilizer Recommendation) ลดการใช้ปุ๋ยเกินความจำเป็น
- การปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์และปูนปรับสภาพดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและปรับ pH ให้

เหมาะสม

๒. การจัดการน้ำ

- การปลูกข้าวปุ๋ยฟิล์ม เพื่อลดการสูญเสียในแปลงนาและควบคุมวัชพืช

๓. การลดปัญหาอากาศและสภาพภูมิอากาศแปรปรวน

- ปลูกพืชทนแล้ง/ทนน้ำท่วมในพื้นที่เสี่ยง
- ใช้ แอปพลิเคชันพยากรณ์อากาศ เพื่อตัดสินใจวางแผนการปลูกและป้องกันความเสียหาย

๔. การลดต้นทุนการผลิต

- ใช้ โดรนพ่นปุ๋ยและสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ลดแรงงานและเวลา
- ปรับการใช้ปุ๋ยตามสูตรเฉพาะพื้นที่ (Site-Specific Nutrient Management)
- ใช้เมล็ดพันธุ์คุณภาพสูงและต้านทานโรค เพื่อลดการสูญเสีย

๕. การลดการระบาดของศัตรูพืช

- ระบบจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) เช่น ใช้ชีวภัณฑ์ (บิวเวอเรีย ไตรโคเดอร์มา)
- การปลูกพืชหมุนเวียนและพืชไล่แมลง เพื่อลดวงจรศัตรูพืช

๖. การเพิ่มผลผลิต

- คัดเลือกพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่
- ปรับปรุงดินและจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

๗. การเพิ่มมูลค่าผลผลิต

- การแปรรูป เช่น สาโท น้ำหมักมอลต์
- การขายผ่านตลาดออนไลน์และแพลตฟอร์ม E-Commerce

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

๑. ศึกษาปัญหาและความต้องการ

- สำรวจปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ เช่น ดินเสื่อมสภาพ น้ำไม่เพียงพอ ต้นทุนสูง หรือผลผลิตคุณภาพต่ำ

- วิเคราะห์ความต้องการของตลาด เช่น คุณภาพ ความปลอดภัย หรือมาตรฐานสินค้า (GAP, Organic)

๒. เลือกเทคโนโลยี/นวัตกรรมที่เหมาะสม
  - พิจารณาจากความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และงบประมาณ
  - ศึกษาข้อมูลจากหน่วยงานวิชาการ เกษตรกรต้นแบบ หรือการอบรม เช่น ปลูกข้าวปุ๋ยเคมี
๓. วางแผนและเตรียมความพร้อม
  - กำหนดขั้นตอนการนำเทคโนโลยีมาใช้ เช่น ระยะเวลาเริ่มใช้ พื้นที่นำร่อง งบประมาณ
  - จัดเตรียมเครื่องมือ วัสดุ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
  - จัดทำตารางปฏิบัติงาน (Action Plan)
๔. ดำเนินการทดลองใช้
  - เริ่มจาก พื้นที่ขนาดเล็ก เพื่อประเมินผลและความคุ้มค่า
  - ปรับเทคนิคการใช้ให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่
  - จัดบันทึกข้อมูล เช่น ปริมาณน้ำที่ใช้ ปริมาณปุ๋ย/สารเคมี เวลาและแรงงานที่ลดลง
๕. ติดตามและประเมินผล
  - เปรียบเทียบผลผลิต คุณภาพ และต้นทุน ก่อนและหลังใช้เทคโนโลยี
  - ประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและแรงงาน
  - รับฟังข้อเสนอแนะจากผู้ปฏิบัติและเกษตรกรในพื้นที่
๖. ขยายผลและถ่ายทอดความรู้
  - จัดทำแปลงสาธิตให้เกษตรกรในชุมชนเข้ามาศึกษา
  - ถ่ายทอดผ่านการอบรม สื่อออนไลน์ หรือเอกสารคู่มือ
  - ประสานหน่วยงานสนับสนุนเพื่อขยายการใช้ในวงกว้าง

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

๑. การเก็บตัวอย่างดินและวิเคราะห์ดิน
  - ๑.๑ เก็บตัวอย่างดิน
    - ใช้จอบหรือเครื่องมือเก็บดินในแปลงเพาะปลูก
    - เก็บตัวอย่างในหลายจุด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม
    - นำตัวอย่างผสมรวมกัน และส่งไปยังห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดิน
  - ๑.๒ วิเคราะห์ดิน
    - ตรวจวัดค่า pH, ธาตุอาหารหลัก (N, P, K), ธาตุรอง และธาตุเสริม
    - ตรวจสอบความเป็นกรด-ด่าง และสภาพทางกายภาพของดิน
๒. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
  - ๒.๑ วางแผนการใส่ปุ๋ย
    - กำหนดชนิดและปริมาณปุ๋ยตามผลวิเคราะห์ดิน
    - เลือกใช้ปุ๋ยที่เหมาะสม เช่น ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ

๒.๒ การใส่ปุ๋ยอย่างถูกวิธี

- ใส่ปุ๋ยในช่วงเวลาที่เหมาะสม เช่น ก่อนปลูกหรือช่วงพืชเติบโต
- ใส่ปุ๋ยในตำแหน่งที่พืชสามารถดูดซึมได้ดี เช่น ใกล้ราก
- ใส่ปุ๋ยแบ่งเป็นรอบ (Split Application) เพื่อลดการสูญเสียปุ๋ย

๓. การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชให้เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศและด้านทานโรคแมลง

๓.๑ ศึกษาลักษณะพันธุ์

- เลือกพันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพอากาศในพื้นที่ เช่น ทนแล้ง ทนน้ำท่วม หรือทนอุณหภูมิสูง
- เลือกพันธุ์ที่มีความต้านทานโรคและแมลงสำคัญในพื้นที่

๓.๒ ทดสอบพันธุ์

- ทดลองปลูกในพื้นที่จริงเพื่อตรวจสอบผลผลิตและความเหมาะสม
- ปรับเปลี่ยนพันธุ์ในแปลงผลิต
- เปลี่ยนมาใช้พันธุ์ที่ผ่านการทดสอบและได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ติดตามผลและเก็บข้อมูลเพื่อปรับปรุงในรอบต่อไป

๓.๔ การจัดการอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับหลักวิชาการ

- ใช้เทคนิคการปลูก เช่น การเว้นระยะปลูก การปลูกสลับพืช
- ป้องกันโรคและแมลงโดยใช้วิธีผสมผสาน เช่น ชีวภัณฑ์ สารชีวภาพ หรือสารเคมีอย่าง

ระมัดระวัง

- ติดตามสภาพแวดล้อมและสุขภาพพืชอย่างต่อเนื่อง

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร : ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการ เปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ข้าว พื้นที่ปลูกจำนวน ๒๐ ไร่

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ข้าว มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าปุ๋ย เป็นเงิน ๑,๑๗๕ บาท/ไร่

๑.๒) ค่าจ้างแรงงาน เป็นเงิน ๑,๙๙๐ บาท/ไร่

๑.๓) ค่าพันธุ์ข้าว เป็นเงิน ๒๕๐ บาท/ไร่

๑.๔) ค่าป้องกันกำจัดศัตรูพืช เป็นเงิน ๘๙๐ บาท/ไร่

๑.๕) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เป็นเงิน ๑,๒๒๑ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๕,๕๒๖ บาท/ไร่

รายได้ ๖,๔๐๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ค่าให้บริการเครื่องจักรกลการเกษตร

เฉลี่ยรายได้วันละ ๕๕๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....-.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....-.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ จำนวนปี จำนวนปราง ที่เก็บเกี่ยวปีละ ๑-๒ ครั้ง

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๒๕๖,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ประโยชน์ต่อตนเอง

๑. เพิ่มผลผลิตและรายได้

๒. ลดต้นทุนการผลิต

๓. เพิ่มความรู้และทักษะในการทำเกษตร

ประโยชน์ต่อเกษตรกรรายอื่น

๑. แลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิคการปลูกและการจัดการ

๒. เพิ่มโอกาสการรวมกลุ่มและเข้าถึงตลาด

ประโยชน์ต่อชุมชน

๑. ส่งเสริมความมั่นคงทางอาหาร

๒. สร้างงานและรายได้ในพื้นที่

๓. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของผผม/เรามีบทบาทสำคัญในการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตร ดังนี้

- การใช้ระบบน้ำหยดและการปลูกข้าวโพดฟิล์ม ช่วยลดการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการสูญเสีย และลดปัญหาการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

- การวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยอย่างเหมาะสม ช่วยลดการใช้ปุ๋ยเกินความจำเป็น ลดการปนเปื้อนของสารเคมีในดินและแหล่งน้ำ

- การใช้ชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช แทนการใช้สารเคมีปริมาณมาก ช่วยลดผลกระทบต่อแมลงประโยชน์และสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ในระบบนิเวศ

- การจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ ช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ลดการเผาและลดมลพิษทางอากาศ

- การปลูกพืชคลุมดินหรือพืชหมุนเวียน ช่วยรักษาความชื้นและลดการกัดเซาะของดิน

- การลดการไถพรวนบ่อยครั้ง ช่วยรักษาโครงสร้างดินและความหลากหลายของจุลินทรีย์ในดิน

โดยรวม การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเหล่านี้ ทำให้เกษตรกรในพื้นที่ที่มีความยั่งยืนมากขึ้น รักษาสมดุลของระบบนิเวศ และช่วยให้เกษตรกรและชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑. การอนุรักษ์ดินและเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน

- ลดการพังทลายของดินด้วยการใช้ระบบปลูกพืชคลุมดินและลดการไถพรวน

- การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน

- การจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพช่วยรักษาความชื้นในดิน

๒. การอนุรักษ์น้ำและการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

- ใช้ระบบน้ำหยดและน้ำหมุนเวียน ลดการใช้น้ำเกินความจำเป็น

- การเก็บกักน้ำฝนและการบริหารจัดการน้ำในแปลงอย่างเหมาะสม

๓. ลดการใช้สารเคมีและการปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม

- ใช้วิธีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM)

- ใช้ชีวภัณฑ์แทนสารเคมี ลดการปนเปื้อนในดิน น้ำ และอากาศ

๔. ส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพในระบบเกษตร

- ปลูกพืชหมุนเวียนและปลูกพืชผสมผสานช่วยเพิ่มความหลากหลายของพันธุ์พืชและสัตว์ในพื้นที่

๕. ลดการใช้สารเคมีช่วยรักษาแมลงที่เป็นประโยชน์และสัตว์ป่าในพื้นที่

- ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและผลกระทบต่อสภาพภูมิอากาศ

- การจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ด้วยการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ และการไถกลบ ลดการเผาไหม้ที่ทำให้เกิด

มลพิษทางอากาศ

- ลดการใช้พลังงานจากการใช้เครื่องจักรและสารเคมี

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

๑) สามารถรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลสำคัญ เช่น ประเภทพืชที่ปลูก พื้นที่เพาะปลูก จำนวนเกษตรกร ลักษณะดิน สภาพน้ำ และภูมิอากาศในพื้นที่ ปัญหาและอุปสรรคทางการเกษตรที่พบในพื้นที่

๒) ใช้ข้อมูลการเกษตรในพื้นที่เป็นฐานในการวางแผนและจัดทำโครงการพัฒนาการเกษตรที่เหมาะสม

๓) มีการเผยแพร่ข้อมูลและความรู้ให้กับสมาชิก ศพก. และเกษตรกรในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

๔) ทำให้เกิดการใช้ข้อมูลอย่างเป็นระบบในการตัดสินใจ และส่งผลให้กิจกรรมเกษตรมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๕) สร้างความเชื่อมั่นและความร่วมมือระหว่างเกษตรกรและหน่วยงานส่งเสริมการเกษตร

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

๑. จัดกิจกรรมอบรมและศึกษาดูงาน

- เปิดแปลง ศพก. เป็นสถานที่อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียงจัดกิจกรรมศึกษาดูงาน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเทคนิคการทำเกษตรที่เหมาะสม

๒. ถ่ายทอดความรู้และนวัตกรรม

- เป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร เช่น การปลูกข้าวบุฟิล์ม การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน
- ถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการดิน น้ำ และการเพิ่มผลผลิตอย่างยั่งยืน

๓. สนับสนุนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

- ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร
- ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น คู่มือ วิดีโอ และการสาธิตปฏิบัติจริง

๔. ส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร

- สร้างเครือข่ายการเรียนรู้และส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาการเกษตรในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

๑. รับฟังและสำรวจปัญหา

- เปิดช่องทางรับฟังปัญหาการเกษตรจากเกษตรกรในพื้นที่ เช่น ปัญหาเรื่องโรคแมลง ปัญหาดิน น้ำ หรือการตลาด
- ลงพื้นที่ตรวจสอบและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาอย่างละเอียด

๒. ให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางแก้ไข

- ให้คำปรึกษาโดยใช้ความรู้ด้านวิชาการและประสบการณ์จริง
- แนะนำวิธีการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม เช่น การใช้สารชีวภาพ การปรับปรุงดิน หรือการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM)
- ช่วยเชื่อมโยงเกษตรกรกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน หรือแหล่งทุนที่เกี่ยวข้อง

๓. ติดตามผลและประเมินการแก้ไขปัญหา

- ติดตามผลการแก้ไขปัญหาและให้คำแนะนำเพิ่มเติมตามความจำเป็น
- ประเมินความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการแก้ไขปัญหา

๔. รับเรื่องร้องเรียนและข้อเสนอแนะ

- จัดตั้งระบบรับเรื่องร้องเรียนที่สะดวกและโปร่งใส
- นำเรื่องร้องเรียนไปประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขอย่างรวดเร็ว

๕. ส่งเสริมการเรียนรู้และป้องกันปัญหาในอนาคต

- จัดกิจกรรมอบรมและเผยแพร่ความรู้เพื่อป้องกันปัญหาไม่ให้เกิดซ้ำ
- สนับสนุนการสร้างเครือข่ายเกษตรกรเพื่อช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนประสบการณ์

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

๑. จัดเก็บและรวบรวมข้อมูลข่าวสาร

- รวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่ เช่น สภาพดิน น้ำ ปัญหาศัตรูพืช และสภาพอากาศ
- อัปเดตข้อมูลเทคโนโลยีใหม่ ๆ และนวัตกรรมทางการเกษตรจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

๒. เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้เกษตรกร

- จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น ใบปลิว โปสเตอร์ และช่องทางออนไลน์
- ถ่ายทอดข่าวสารผ่านกิจกรรมอบรมและประชุมกลุ่มเกษตรกร
- ใช้สื่อสังคมออนไลน์และแอปพลิเคชันเพื่อเข้าถึงเกษตรกรได้รวดเร็ว

๓. ให้คำแนะนำด้านวิชาการ

- ให้คำปรึกษาเรื่องเทคนิคการปลูก การจัดการดิน น้ำ และศัตรูพืช
- ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร
- แนะนำแนวทางการปรับปรุงผลผลิตและเพิ่มมูลค่าผลผลิต

๔. สนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพ

- จัดกิจกรรมฝึกอบรมและสัมมนาให้เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ส่งเสริม
- จัดตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่อให้เกษตรกรสามารถศึกษาดูงานด้วยตนเองได้

๕. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- เชื่อมโยงเกษตรกรกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และสถาบันวิจัยเพื่อเข้าถึงข้อมูลและบริการต่าง ๆ

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

๑) ช่องทางในการขยายผล

๑. การจัดอบรมและสัมมนา

- จัดกิจกรรมอบรมเป็นกลุ่มเป้าหมายในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง

๒. แพลงสาธิตและแปลงตัวอย่าง

- ใช้แปลง ศพก. เป็นสถานที่แสดงตัวอย่างการใช้เทคโนโลยีและวิธีการใหม่

๓. กลุ่ม/เครือข่ายเกษตรกร

- ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขยายผลกันเอง

๔. สื่อออนไลน์และโซเชียลมีเดีย

- ถ่ายทอดความรู้ผ่านคลิปวิดีโอ บทความ และการถ่ายทอดสด

๕. การเยี่ยมเยียนและให้คำปรึกษาแบบตัวต่อตัว

- เจ้าหน้าที่ ศพก. ลงพื้นที่แนะนำและติดตามผล

๒) วิธีการขยายผลสู่เกษตรกร

๑. ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ผ่านกิจกรรมปฏิบัติจริง เช่น การปลูกข้าวปุฟิล์ม

การใช้ชีวภัณฑ์

๒. สนับสนุนให้เกษตรกรนำความรู้ไปทดลองในพื้นที่ของตนเอง

๓. ส่งเสริมให้เกษตรกรแบ่งปันประสบการณ์และความสำเร็จแก่เกษตรกรรายอื่น ๆ

๔. จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งเพื่อเป็นแกนนำในการขยายผลต่อ

๓) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร

๑. เกษตรกรมีความรู้และทักษะใหม่ ๆ ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

๒. ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตอย่างยั่งยืน

๓. เกษตรกรเกิดความเชื่อมั่นและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

๔. ส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเกษตรกรที่เข้มแข็ง

๕. เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเชียงแสน ได้ดำเนินการมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรในพื้นที่ได้รับองค์ความรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง กิจกรรมสำคัญประกอบด้วย

๑. การจัดอบรมและถ่ายทอดความรู้

- จัดฝึกอบรมเกษตรกรในเรื่องการปลูกข้าวคุณภาพ การใช้เมล็ดพันธุ์ดี และการจัดการศัตรูพืชอย่างเหมาะสม

- เชิญวิทยากรจากสำนักงานเกษตรอำเภอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมบรรยายและให้คำปรึกษา

๒. การส่งเสริมการใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่

- คัดเลือกและขยายพันธุ์ข้าวที่ให้ผลผลิตสูง ทนทานต่อโรค และเหมาะสมกับสภาพดินฟ้าอากาศในพื้นที่ตำบลศรีดอนมูล

- แจกจ่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพให้แก่สมาชิกและเกษตรกรทั่วไป

๓. การบูรณาการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

- ร่วมมือกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการวางแผนพัฒนาการผลิตข้าว

- ประสานกับสถาบันการศึกษาเพื่อรับการสนับสนุนด้านวิชาการและงานวิจัย

๔. การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

- ลงพื้นที่ติดตามการปลูกและให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง

- ประเมินผลการใช้เมล็ดพันธุ์และแนวทางการปรับปรุงในรอบการผลิตถัดไป

๕. การสร้างเครือข่ายเกษตรกร

- สนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่ม แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์
- ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อจำหน่ายผลผลิตและต่อรองราคา

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

การบริหารและกำกับดูแล

๑. ดูแลภาพรวมการดำเนินงานของ ศพก. ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และแผนงานที่กำหนด
๒. กำกับและติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

การวางแผนและกำหนดนโยบาย

๑. นำเสนอแนวทางและนโยบายในการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่
๒. ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน

การประชุมและการตัดสินใจ

๑. เป็นประธานในการประชุมคณะกรรมการ ศพก. เพื่อพิจารณาแผนงานและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ
๒. ตัดสินใจและให้ข้อเสนอแนะในเรื่องสำคัญเพื่อประโยชน์ของเกษตรกรและชุมชน

ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร

๑. ส่งเสริมการเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้แก่เกษตรกร
๒. สนับสนุนการรวมกลุ่มและการสร้างเครือข่ายของเกษตรกร

การเป็นตัวแทนและผู้ประสานงาน

๑. เป็นตัวแทนของ ศพก. ในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอก
๒. นำเสนอผลการดำเนินงานและความต้องการของ ศพก. ต่อผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การส่งเสริมความยั่งยืนของ ศพก.

๑. สนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรและงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ
๒. ส่งเสริมการพัฒนาความรู้และทักษะของคณะกรรมการและสมาชิก ศพก.

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

การได้เป็นส่วนหนึ่งของ ศพก. ทำให้รู้สึกภาคภูมิใจอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสร่วมขับเคลื่อนและพัฒนา งานด้านการเกษตรในชุมชนของตนเอง ผ่านการประสานงานและส่งเสริมเกษตรกรให้เข้าถึงความรู้ เทคนิค และนวัตกรรมที่ทันสมัย ด้วยบทบาทนี้ เราได้เห็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ ทั้งการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และการรักษาทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ การทำงานร่วมกับเกษตรกรและหน่วยงานต่าง ๆ ยังช่วยสร้างความเข้มแข็งในชุมชน ทำให้เกษตรกรมีความรู้ความสามารถและมีโอกาสพัฒนาคุณภาพชีวิต การได้มีส่วนร่วมในศูนย์เรียนรู้ ฯ ยังเป็นแรงผลักดันให้เราพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจะเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกให้กับเกษตรกรและชุมชน สร้างความมั่นคงและยั่งยืนในภาคเกษตรกรรมอย่างแท้จริง

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- ดำรงตำแหน่งเป็นประธานศูนย์ข้าวชุมชนตำบลศรีดอนมูล มีหน้าที่กำหนดทิศทางการดำเนินงานวางแผนพัฒนาการผลิตข้าว และประสานงานกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง
- เป็นตัวแทนเกษตรกรในการเข้าร่วมประชุม วางแผน และตัดสินใจในโครงการพัฒนาการเกษตรระดับตำบลและอำเภอ
- รับผิดชอบดูแลการจัดการเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ การกระจายพันธุ์ให้แก่เกษตรกร และการติดตามผลการใช้

๒) ความเป็นผู้นำในรูปแบบไม่เป็นทางการ

- ทำหน้าที่เป็นผู้นำทางความคิด (Opinion Leader) ของเกษตรกรในชุมชน ให้คำปรึกษา แนะนำวิธีการเพาะปลูกที่เหมาะสม และการแก้ปัญหาโรคแมลง
- เป็นผู้ประสานความร่วมมือระหว่างเกษตรกรและหน่วยงานต่าง ๆ โดยใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวและความไว้วางใจจากสมาชิกชุมชน
- เสริมสร้างกำลังใจให้เกษตรกรในการพัฒนาการผลิต และเป็นแบบอย่างด้านความขยัน อดทน และการปรับตัวต่อสภาพเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

นายธนาณวัฒน์ จันทอง เป็นผู้ที่แสดงออกถึงความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมอย่างต่อเนื่อง โดยอุทิศเวลา กำลังกาย และทรัพยากรส่วนตัวเพื่อสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนและงานด้านการเกษตร ตัวอย่างเช่น การใช้พื้นที่และอุปกรณ์ส่วนตัวสำหรับการคัดเลือกและเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพเพื่อแจกจ่ายให้เกษตรกร การเดินทางประสานงานกับหน่วยงานราชการโดยไม่หวังค่าตอบแทน รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือสมาชิกชุมชนในการแก้ไขปัญหาการผลิตข้าวและการตลาด โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว ทำให้เป็นที่ยอมรับและนับถือจากเกษตรกรและคนในพื้นที่อย่างกว้างขวาง

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“การทำงานเป็นทีมและการร่วมมือคือกุญแจสู่ความสำเร็จ”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

นายธนัญชัย สมจิตต์	เกษตรอำเภอเชียงแสน
นางสาวพัทธพร วรรณใส	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
นายวรวิทย์ สุขคำปา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

ผู้ให้ข้อมูล

๑. นายธนาณวัฒน์ จันพอง ประธาน ศพก.
๒. นายคัชรพงษ์ ราชคม กรรมการกลุ่ม
๓. นายพรสวรรค์ จันทาพูน กรรมการกลุ่ม
๔. นายบุญทา กันทะตง กรรมการกลุ่ม

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

๒.๑ กำหนดหัวข้อหรือประเด็นที่ต้องการถอดบทเรียน

- เลือกประเด็นที่สำคัญ เช่น ความสำเร็จ ปัญหา หรือแนวทางแก้ไขในโครงการหรือกิจกรรม

๒.๒ รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ

- เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เก็บรวบรวมเอกสาร รายงาน หรือข้อมูลภาคสนาม
- ใช้การสังเกตและบันทึกเหตุการณ์ในระหว่างดำเนินงาน

๒.๓ วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

- หาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่พบ
- วิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้น

๒.๔ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และอภิปรายร่วมกัน

- จัดเวทีถอดบทเรียนร่วมกับทีมงาน เกษตรกร หรือผู้เกี่ยวข้อง
- ใช้การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อเสริมความเข้าใจ

๒.๕ สรุปบทเรียนและจัดทำรายงาน

- เขียนสรุปบทเรียนเป็นข้อคิดหรือข้อเสนอแนะที่ชัดเจน
- นำเสนอในรูปแบบรายงานหรือสื่ออื่น ๆ

๒.๖ นำบทเรียนไปใช้ปรับปรุงและพัฒนางาน

- ประยุกต์ใช้บทเรียนเพื่อปรับปรุงวิธีการทำงานในอนาคต

เครื่องมือที่ใช้ในการถอดบทเรียน

- SWOT Analysis วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค
- เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Focus Group Discussion) กระตุ้นการมีส่วนร่วมและความคิดเห็น

หลากหลาย

- บันทึกภาพและวิดีโอ เพื่อเก็บหลักฐานและสื่อสารบทเรียนอย่างชัดเจน

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

- ๓.๑ ขาดความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย บางครั้งผู้เข้าร่วมไม่ให้ข้อมูลครบถ้วนหรือไม่เปิดเผยปัญหาจริง
- ๓.๒ การรวบรวมข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้อง ข้อมูลบางส่วนสูญหาย หรือไม่ได้รับการบันทึกอย่างละเอียด
- ๓.๓ ขาดทักษะในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ทีมงานบางคนขาดประสบการณ์ในการแปลผลข้อมูลเชิงลึก
- ๓.๔ เวลาจำกัดในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เวลาที่น้อยเกินไปทำให้การอภิปรายไม่เต็มที่
- ๓.๕ ข้อจำกัดด้านงบประมาณและทรัพยากร ไม่สามารถจัดกิจกรรมหรือใช้เครื่องมือที่เหมาะสมได้เต็มที่

ข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

- ๑. ส่งเสริมความร่วมมือและสร้างความไว้วางใจจัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์และเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี
- ๒. วางแผนการเก็บข้อมูลอย่างรอบคอบ กำหนดรูปแบบและวิธีการเก็บข้อมูลที่ชัดเจน ใช้เครื่องมือที่เหมาะสม
- ๓. พัฒนาศักยภาพทีมงาน ฝึกอบรมทักษะการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลให้กับทีมงานที่รับผิดชอบ
- ๔. จัดสรรเวลาให้เพียงพอในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วางแผนจัดเวทีอย่างเหมาะสมเพื่อให้ทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น
- ๕. จัดหาทรัพยากรและเครื่องมือที่จำเป็น ขอสนับสนุนงบประมาณและเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการถอดบทเรียน

***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

[ภาคผนวก]

แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเชียงแสน

